

Следует также упомянуть, что лисы по Пелевину – бесполое существо, у них нет репродуктивных органов, и они сами выбирают какой образ принять – мужчины или женщины. Этот момент отличает А-хули от привычной мифологемы лисы у Пу Сунлина. В его сборнике «Ляо Чжай чжи и» мы встречаемся с ситуациями, когда лисы создают семью и имеют детей.

Китайская мифологема лисы и героиня романа имеют сходные черты. Например, традиционная китайская лиса занимается охотой, принимая свой животный облик. Так же и А-хули время от времени занимается «охотой на кур» – своеобразный способ поддержания формы. Внешняя животная форма лис совпадает: молодая особь пушистая и красивая, а старая – облезлая и непривлекательная.

В привычном для китайской литературы образе представлено стремление их рода к развитию, науке и истине, даже к семье. Пелевин продолжает эту традицию – его героиня стремится познать истину и найти путь к самосовершенствованию. Ведь давным-давно в Древнем Китае монах поведал ей, что она избранная – будущий сверхоборотень, и теперь А-Хули старается вступить на путь самосовершенствования, войти в Радужный поток и, достигнув уровня сверхоборотня, поделиться приобретенными знаниями с сестричками-лисами. Вот разве такое возможно-то с ее работой? Поэтому автор очень быстро обрывает связи А-хули с древним ремеслом. Теперь за героиней следит ФСБ, которая в итоге оказывается стаей волков-оборотней. С профессией приходится покончить. Встретив своего героя – волка-оборотня, лисица влюбляется.

Волк Александр Серый, он же – генерал-лейтенант ФСБ, становится поворотным моментом в развитии лисички А-хули, из обыкновенной бессмертной, превращается в сверхоборотня. Он – грешен, подвержен страстям, но в тоже время, любовь к нему преображает нашу героиню до неузнаваемости. Она и до встречи была достаточно необычным образцом китайской цивилизации: она, как и ее сородичи, морочит головы людям и живет благодаря этому, следует китайским религиозным канонам – даосизму, буддизму и конфуцианству, слитым воедино. Теперь же, забывая о своем привычном дао, она начинает философствовать об учениях Канта, Ницше и Беркли. Здесь Пелевин далеко ушел от привычной для китайской литературы мифологемы лисы. Отношения с оборотнем меняют не только философские воззрения героини, но и взгляд на многие другие аспекты, например, отношения между мужчиной и женщиной. Первое, о чем нужно сказать, это то, что Александр Серый – оборотень из России, а вот она – из Китая. В Москве живет уже немало лет, но все-таки некоторые традиционные для понимания русским человеком истины А-хули неизвестны: она вспоминает о русских поэтах и даже немного говорит о русской душе, но патриотизм Серого, его охота на нефть ей не привычны и непонятны. Конечно, под влиянием любимого она приобщается к его образу жизни, но она постоянно возвращается мыслями к истокам – к своей китайской отчизне. Перед нами отношения двух разных видов (волк и лиса) и даже двух разных наций. И Пелевин говорит, что такое возможно. Главное совсем не внешность, ибо А-хули будет любить своего Серого даже когда тот станет черной собакой. Для героев любой любовной истории всегда важны чувства. И наша героиня в итоге меняет свое мнение о любви: «Пока я не узнала на собственном опыте, что такое любовь, я считала ее неким специфическим наслаждением, которое бесхвостые обезьяны способны получать от общения друг с другом дополнительно к сексу... Любовь оказалась совсем не тем, что про нее пишут... Она не походила на опьянение, но еще меньше напоминала трезвость... В любви начисто отсутствовал смысл. Но зато она придавала смысл всему остальному. Она сделала мое сердце легким и пустым, как воздушный шар» [3, с. 300-301]. Именно эта любовь, которую она приписывала исключительно людям и не считала ничем особенным, стала движущей силой, толкающей ее в Радужный поток. Конечно же, любовь не бывает милостивой, и у А-хули «Любовь и трагедия идут рука об руку» [3, с. 300]. Превратившись от поцелуя истинной любви в черную собаку, Александр Черный решает, что именно он является сверхоборотнем. И как в итоге получается, двум сверхоборотням мало места в маленькой России. Все эти любовные перипетии помогают героине войти в Радужный поток. Именно отношения лисы и волка, принятие и осознание этой любви, у Виктора Пелевина стали еще одной отличительной чертой А-хули от традиционной мифологемы, которую мы видим у Пу Сунлина. Пелевинская лисица – ни что иное как мифологема в движении – развивается, приобретает новые особенности, но китайская основа остается неизменной.

Таким образом, творчество Пелевина демонстрирует многогранность современного прочтения древнекитайской мифологемы лисы. В его романе «Священная книга оборотня» А-хули, тысячелетняя лиса, переживает многочисленные изменения: лиса влюбляется, учится строить отношения с волком, терпит расставание и входит в Радужный поток – все это и противоречит первоначальной мифологеме лисы, но и делает ее индивидуальноавторской. Рассмотренный роман, на наш взгляд, иллюстрирует особенность эволюции мифологемы от средневековой героини в работах Пу Сунлина, до современного пелевинского образа лисы, синтезировавшего традиции Китая и новые веяния современной России.

Література:

1. Кереньи К., Юнг К. Г. Введение в сущность мифологии // Юнг К. Г. Душа и миф. Шесть архетипов, – М. : ЗАО «Совершенство», 1997. – 395 с.
2. Лестева Т. Мой Пелевин. За или Против? / Т. Лестева // Литературная учеба. – 2011. – № 5. – С. 148–177.
3. Пелевин В. О. Священная книга оборотня / В. Пелевин. – М. : Эксмо, 2015. – 416 с.

УДК 811.112.2 : 81'276.3

О. В. Поздняков,

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, м. Івано-Франківськ

НІМЕЦЬКА МОЛОДІЖНА ЛЕКСИКА З ПЕЙОРАТИВНИМИ КОМПОНЕНТАМИ: СТРУКТУРНО-КВАНТИТАТИВНИЙ АНАЛІЗ

У статті проаналізовано шляхи утворення молодіжних сленгізмів та їх пейоративно маркованої частини. Автор вказує на передумови використання молодіжного сленгу, його роль у збагаченні словникового складу сучасної німецької мови. На основі вибірки з лексикографічних джерел вивчено специфіку номінативних процесів (словотвору, семантичної деривації, запозичення) для обох виокремлених груп сленгізмів. Зазначено екстралінгвальні чинники, які детермінують семантичні зміни твірних основ молодіжного вокабуляру. За допомогою критерію Стьюдента встановлено статистичну значимість різниці відсоткових показників, одержаних при аналізі шляхів утворення загальної кількості лексикографічно зафіксованих сленгізмів та мовних одиниць з пейоративними компонентами.

Ключові слова: молодіжний сленг, сленгізми з пейоративними компонентами, словотвір, семантична деривація, запозичення, критерій Стьюдента.

GERMAN YOUTH VOCABULARY WITH PEJORATIVE COMPONENTS: STRUCTURAL-QUANTITATIVE ANALYSIS

The article analyses the ways of forming youth slangisms and their pejorative marked units. The author points out pre-conditions for the use of youth slang, its role in enriching the vocabulary of the modern German. The main features of the youth slang are striving for individualization, identification, creativity, the search of originality, expressiveness, subjective assessments. The study consists of three stages. The first stage of the study deals with the analysis of the ways of forming the total number of slangisms selected from lexicographical sources. It has been established, that most of this vocabulary is a result of word-building, which is considered as an essential way of evolution of the German vocabulary. Metaphor and metonymy play an important role in nominative process because of their suitability for expressing subjective attitude towards the subject of designation. Most metaphorical name transfers take place on the basis of similarity of internal characteristics. Loanwords mostly belong to anglicisms. Their use is caused by the need for verbal identification among other social and age groups, creativity reflected in forming vocabulary with unusual structure. The second stage of the study investigates nominative processes, which are typical for slangisms with pejorative components. At the third stage of the study the author finds out a difference in percentage indexes of nominative processes in both analyzed groups of slangisms using the Student's t-test. This difference is statistically significant for the processes of word-building and semantic derivation. That is caused by increasing compounds and decreasing metaphorized words among the slangisms with pejorative components. Pejorative vocabulary in its traditional form is not popular among young people, but it is widely used in forming new words. Thus, nominative processes of youth slang are characterized by prevalence of the need for creativity over vulgarization.

Key words: youth slang, slangisms with pejorative components, word-building, semantic derivation, loanwords, Student's t-test.

НЕМЕЦКАЯ МОЛОДЕЖНАЯ ЛЕКСИКА С ПЕЙОРАТИВНЫМИ КОМПОНЕНТАМИ: СТРУКТУРНО-КВАНТИТАТИВНЫЙ АНАЛИЗ

В статье проанализированы пути образования молодежных сленгизмов и их пейоративный маркированной части. Автор указывает на предпосылки использования молодежного сленга, его роль в обогащении словарного состава современного немецкого языка. На основе выборки из лексикографических источников изучено специфику номинативных процессов (словообразования, семантической деривации, заимствования) для обеих выделенных групп сленгизмов. Указано экстралингвальные факторы, определяющие семантические изменения производных основ молодежного вокабуляра. При помощи критерия Стьюдента установлено статистическую значимость разницы процентных показателей, полученных при анализе путей образования общего количества лексикографически зафиксированных сленгизмов и языковых единиц с пейоративными компонентами.

Ключевые слова: молодежный сленг, сленгизмы с пейоративными компонентами, словообразование, семантическая деривация, заимствование, критерий Стьюдента.

Постановка проблеми. Гетерогенність словникового складу сучасної німецької мови детермінована насамперед різноманіттям джерел його формування та збагачення. Через систематичне вживання значна кількість лексичних одиниць, які первинно вважались елементами комунікації певних професійних, вікових чи соціальних груп, поповнює вокабуляр розмовного та письмового варіантів літературної мови (нім. «*die Standardsprache*») та фіксується у лексикографічних джерелах.

Останнім часом спостерігається тенденція проникнення на рівень загальнонімецького, не обмеженого суспільно-віковими рамками спілкування лексичних одиниць молодіжного сленгу. Основними інструментами популяризації сленгізмів виступають засоби масової інформації – традиційні (телебачення, друковані публіцистичні видання, радіо) та новітні (інтернет). Звідси, важливість всебічного, ґрунтовного дослідження молодіжної лексики визначається її зростаючою роллю як потенційної складової мовного стандарту.

До головних ознак німецького молодіжного сленгу як мовної підсистеми є прагнення відмежування, конспірації, ідентифікації на фоні інших [12], пошук оригінальності шляхом «гри з мовним матеріалом» [6, с. 14], експресивність, суб'єктивність оцінок, демонстрація за допомогою специфічного словникового запасу особистих почуттів і переживань [11, с. 43]. Вказані чинники визначають структурно-семантичну специфіку сленгізмів. **Актуальність** здійсненого дослідження зумовлена тим, що креативність, спроба виокремлення, протест молоді проти існуючих у світі дорослих правил може знаходити вираження у використанні лексем з пейоративними компонентами, що розглядається як загроза вульгаризації вокабуляру німецької мови [8].

Аналіз лінгвістичної літератури засвідчив наявність чималої кількості праць, присвячених дослідженню структури та семантики молодіжної лексики, її взаємозв'язку з одиницями інших мовних підсистем та літературною мовою [7; 9; 10]. Низка проблем стосовно шляхів утворення та використання сленгізмів висвітлена також у працях вітчизняних науковців [4; 5]. **Новизною** ж запропонованої розвідки є зосередження уваги на пейоративно маркованій частині молодіжного вокабуляру.

Метою статті є виявлення особливостей структури та семантики молодіжних сленгізмів з пейоративними компонентами у порівнянні із молодіжним вокабуляром загалом. Досягнення зазначеної мети передбачає вирішення низки **завдань**, а саме: квантитативний аналіз шляхів утворення лексикографічно зафіксованих сленгізмів та мовних одиниць з пейоративними компонентами, з'ясування місця останніх серед потенційних джерел збагачення загальнонімецького вокабуляру, порівняння одержаних показників для встановлення статистичної значимості їх різниць.

Таким чином, **об'єктом** дослідження виступають зафіксовані в словниках молодіжні сленгізми, а **предметом** – їх структурно-семантична специфіка.

У ході дослідження використано наступні загальнонаукові та лінгвостатистичні **методи**: описовий, індуктивний, аналізу та синтезу, кількісні підрахунки, критерій Стьюдента.

Матеріалом дослідження є 1869 лексичних одиниць (990 іменників, 528 дієслів і 351 прикметник), виокремлені в результаті суцільної вибірки із спеціалізованих словників німецького молодіжного сленгу (загалом 5 джерел, серед них 4 одномовних та одне – двомовне), а також 73 сленгізми (55 іменників, 11 дієслів і 7 прикметників) з числа зазначених вище, що містять у своєму складі пейоративні компоненти. Останніми ми вважаємо позначені в словниках «Duden. Das große Wörterbuch der deutschen Sprache», «Duden – Deutsches Universalwörterbuch» та «Duden-Oxford. Großwörterbuch Deutsch-Englisch-Deutsch» як «*derb*», «*vulgär*» і «*salopp*».

У першій частині дослідження нами здійснено аналіз шляхів утворення загальної кількості сленгізмів, відібраних із лексикографічних джерел. Встановлено, що більшість молодіжної лексики (68,38%) виникла внаслідок словотвору як найважливішого шляху розвитку словникового складу німецької мови [3, с. 46]. Серед проаналізованого вокабуляру виокремлено лексичні одиниці-результати різних словотвірних способів.

Кількість сленгізмів-симплексів, важливою функцією яких є потреба приховування справжнього змісту повідомлення, виявилась незначною – 43 одиниці (*knörzen* – «*rauchen*»; *barzen* – «*kiffen*»). Причинами цього вважаємо домінування конспіративної функції над суб'єктивно-оцінною, а також вплив засобів масової інформації, які пропонують молоді штучно створені лексеми.

Значно продуктивнішим є словоскладання – 494 сленгізми (*Duftgemüse* – «*Blumen*»; *Tellertaxi* – «*Kellner*»). Лівову частку тут становлять детермінативні композити, сформовані для задоволення потреб молоді в суб'єктивній оцінці.

Найбільш численними є похідні, утворені афіксальним і напівафіксальним способами. При виокремленні словотвірних елементів використано «Словарь словообразовательных элементов немецкого языка» [2]. З'ясовано, що експліцитні деривати становлять загалом 555 слів (*anbraten* – «*fürten*»; *keimig* – «*eklig, widerlich, dreckig*»). Для утворення таких сленгізмів притаманне використання формантів із значеннями іронічності або підсилення, що детерміновано схильністю молоді до перебільшення, а з іншого боку – вразливістю цієї соціально-вікової групи комунікантів. Конверсиви, утворення яких вважаємо задоволенням прагнення експериментів з мовним матеріалом, у проаналізованій вибірці репрезентовані значно меншою кількістю одиниць – 97 (*festen* – «*feiern*»; *prallen* – «*sich langweilen*»).

Популярним видом скорочених слів у молодіжному слензі є усічення та відабrevіатурні похідні (*Soli* – «*Solarium*»; *Mädchen-TÜV* – «*Frauenarzt*»).

Зазвичай перелічені вище словотвірні процеси супроводжуються семантичним переосмисленням твірних основ як вираженням протесту молоді, вербальним відмежуванням від інших членів суспільства, реалізацією мовнокреативного потенціалу (*Gartensalami* – «*Gurke*»; *Nasenleerer* – «*Taschentuch*»).

14,98% виокремлених лексичних одиниць утворені шляхом семантичної деривації. Останню за логічним принципом класифікації пропонуємо поділяти на розширення та звуження значення, метафоричні та метонімічні перенесення найменування. Отримані результати показали невисоку продуктивність розширення та звуження значення – 34 одиниці (*zocken* – «*spielen*»; *Kanne* – «*Farbdose für Graffiti-Sprayers*»), причиною чого є, на нашу думку, прагнення молоді оригінальності, звідси, надання переваги перенесенню значення, а не зміні його обсягу.

Натомість метафора та метонімія більш придатні для вираження суб'єктивного ставлення до предмету найменування, оптимально реалізують можливість використання загальноживаних лексичних одиниць у новому значенні без допомоги словотвірних засобів, демонструючи взаємодію молодіжного сленгу з літературною німецькою мовою (*Golfplatz* – «*leichtes Mädchen*»; *Laufwerk* – «*Gehirn*»). Аналіз вибірки засвідчив наявність 246 лексичних одиниць, що виникли в результаті зазначених способів семантичної деривації. Найчастіше метафоричні перенесення найменування відбуваються на основі подібності внутрішньої ознаки, переходу від зовнішнього до внутрішнього та від конкретного до абстрактного (*Keule* – «*Joint*»; *Haferbrei* – «*Schleimer*»).

Екстралінгвально детерміновану потребу виокремлення серед інших соціальних та вікових груп, креативності за допомогою формальної незвичності лексики, є підставами для використання в молодіжному слензі запозичень, більшість з яких походять з англійської мови – 311 одиниць (16,64%). Ці слова вербалізують модель сприйняття молоддю оточуючої дійсності (*Noob* – «*Anfänger*»; *Turn* – «*gute Stimmung*»). Структурно чимало з них є композитами з семантично переосмисленими твірними основами (*Pipibox* – «*Toilette*»; *Muffin-Top* – «*Schwimmring*»).

Друга частина дослідження репрезентує з'ясування специфіки шляхів утворення сленгізмів з пейоративними компонентами, частка яких серед загальної кількості відібраних є незначною (3,91%). У процесі аналізу отримано наступні результати. Особливість обраного критерію визначає відсутність у складі виокремлених лексем симплексів і абrevіатур. Цим самим пояснюється і перевага композитів – 42 одиниці (*Kackpappe* – «*Toilettenpapier*»; *Autofurz* – «*Abgas*»). Для словоскладання виявлено формування словотвірних рядів як демонстрації існування популярних серед адолесцентів пейоративних елементів. Першими повторюваними компонентами вони зафіксовані в 6 словотвірних рядах загальною кількістю 17 одиниць (*Fresshöhle* – «*Mund*»; *Fresspause* – «*Diät*»), другими – в 3 словотвірних рядах загальною кількістю 6 одиниць (*Feldtitte* – «*Zelt*»; *Hummeltitten* – «*Gänsehaut*»).

Наступним за чисельністю способів утворення молодіжних лексем з пейоративними компонентами є експліцитна деривація. Тут найбільше сленгізмів є складними утвореннями – 7 одиниць (*Buschscheißer* – «*Pfadfinder*»; *Eierknifer* – «*sehr enge Männerunterhose*»).

2 лексеми є результатом метафоричного перенесення найменування, стільки ж – розширення значення (*reihern* – «*1. quatsche, dumme daherreden*; *2. speien, sich übergeben*; *verrückt* – «*1. äußerst seltsam, komisch*; *2. extrem*»). Сленгізмів з пейоративними компонентами іншомовного походження зафіксовано 11 одиниць (15,07%), де спостерігається переважання англіцизмів (*anfucken* – «*jemanden beleidigen*»; *aufbitchen* – «*sich schminken*»).

Таким чином, найпродуктивнішим шляхом утворення даного вокабуляру є словотвір (58 одиниць – 79,49%), якому значно поступаються запозичення (11 одиниць – 15,07%) і семантична деривація (4 одиниць – 5,48%).

З огляду на різницю відсоткових співвідношень окремих шляхів утворення всіх виокремлених сленгізмів і пейоративно-маркованих, у третій частині дослідження з'ясовано статистичної значимості відмінності одержаних показників. Для цього застосовуємо критерій Стьюдента, здійснюючи розрахунки за формулами [1, с. 77]:

$$t = \frac{p_1 - p_2}{Sd\%}, \quad Sd\% = \sqrt{p \cdot q \cdot \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}, \quad p = \frac{p_1 \cdot n_1 + p_2 \cdot n_2}{n_1 + n_2}, \quad q = 100\% - p,$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

де t – нормоване відхилення, p_1, p_2 – відсоткове співвідношення для першої та другої порівнюваних вибірок, p – середній показник для двох вибірок, q – відсоток сприятливої появи події, $Sd\%$ – середня похибка різниці між двома відсотковими показниками, n_1 – об'єм першої вибірки, n_2 – об'єм другої вибірки, df – число ступенів свободи. Враховуючи об'єм вибірок, отримані дані володіють статистичною значимістю [1, с. 69], якщо $t \geq 1,96$.

Як помітно з табл. 1, різниця відсоткових співвідношень шляхів утворення молодіжної лексики з пейоративними компонентами та загальної кількості досліджуваної має статистичну значимість для процесів словотвору та семантичної деривації. Це досягнуто за рахунок більшої частки серед пейоративно-маркованих сленгізмів одиниць, утворених за допомогою першого способу, та меншої – за допомогою другого.

Отже, пейоративи не користуються значною популярністю серед молоді в своїй загальноживаній формі, натомість активно використовуються в композитотворенні та дериваційних процесах. Таким чином, реалізується притаманна адолесцентам креативність, нестандартність. Відсутність статистичної значимості різниці відсоткових співвідношень для запозичень свідчить про популярність їх використання при утворенні цієї групи сленгізмів.

Таблиця 1

Статистична значимість різниці відсоткових співвідношень шляхів утворення досліджуваних груп сленгізмів

Шляхи утворення	Статистичні показники								
	p1	p2	n1	n2	p	q	Sd%	t	df
Словотвір	68,38	79,45	1869	73	68,80	31,20	5,52	2,01	1940
Семантична деривація	14,98	5,48	1869	73	14,62	85,38	4,21	2,26	1940
Запозичення	16,64	15,07	1869	73	16,58	83,42	4,43	0,35	1940

Як **висновок**, можна констатувати нехарактерність масового використання пейоративних компонентів при утворенні молодіжних сленгізмів, надання їх творцями в процесі демонстрації нонконформізму переваги креативності над вульгаризацією. Це спростовує думку про негативний вплив сленгової лексики на розвиток вокабуляру сучасної німецької мови. На рівні загального використання, зокрема, в засобах масової інформації та при лексикографічній фіксації, відбувається відбір мовних засобів з стилістично нейтральною формою з новим, семантично переосмисленим та експресивно забарвленим змістом.

Перспективами використання результатів здійсненого дослідження вважаємо з'ясування особливостей функціонування сленгізмів з пейоративними компонентами в публіцистичних виданнях і творах художньої літератури.

Література:

1. Левицкий В. В. Квантитативные методы в лингвистике / В. В. Левицкий. – Чернівці : Рута, 2004. – 190 с.
2. Словарь словообразовательных элементов немецкого языка [2-е изд., стереотип.] / А. Н. Зуев, И. Д. Молчанова, Р. З. Мурашов и др.; под рук. М. Д. Степановой. – М. : Русский язык, 2000. – 536 с.
3. Степанова М. Д. Словообразование современного немецкого языка [2-е изд., испр.] / М. Д. Степанова; под ред. Т. В. Строевой. – М. : КомКнига, 2007. – 376 с.
4. Турчин М. М. Становлення та розвиток сучасної молодіжної німецької мови / М. М. Турчин, Ж. Є. Потапова // Вчені записки Харківського гуманітарного інституту «Народна українська академія». – Харків : Око, 2002. – Т. 2. – С. 479–488.
5. Христенко О. С. Німецький молодіжний сленг: лінгвокогнітивний та соціолінгвістичний аспекти – дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / Оксана Сергіївна Христенко. – К, 2009. – 323 с.
6. Anders P. Das ist Poetry Slam! [Електронний ресурс] / P. Anders // JUMA. – 2005. – TIPP 2. – S. 12–15. – Режим доступу : www.juma.de/2005/j2_05/image/1215.pdf.
7. Androutsopoulos J. K. Und jetzt gehe ich chillen : Jugend- und Szenesprachen als lexikalische Erneuerungsquellen des Standards / J.K. Androutsopoulos // L. Eichinger, W. Kallmeyer. Standardvarianten. Wie viel Variation verträgt die deutsche Sprache. – Berlin; New York : de Gruyter, 2005. – S. 171–206.
8. Jugendsprache – Sprachverfall oder Sprachwandel? [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.uni-magdeburg.de/didaktik/projekte_student/Projektseiten/Jugend-sprache/index.htm.
9. Neuland E. Jugendsprache und Standardsprache. Zum Wechselverhältnis von Stilwandel und Sprachwandel / E. Neuland // Zeitschrift für Germanistik. – 1994. – Jg. 1. – S. 78–98.
10. Schlobinski P. Jugendsprache und Jugendkultur / P. Schlobinski // Politik und Zeitgeschichte. – 2002. – Bd. 5. – S. 14–19.
11. Schneider C. Die Gefühlssprache Jugendlicher / C. Schneider // Muttersprache. – 2006. – № 1. – S. 40–52.
12. Zehender Ch. Was Teenagereltern über Jugendsprache wissen sollten [Електронний ресурс] / Ch. Zehender. – Режим доступу : <http://www.mahnert-online.de/family.html>.
- Список лексикографічних джерел
13. Михайлова Н. Молодежный язык Германии [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.imwerden.de/pdf/deutsche_jugendsprache.pdf.
14. Duden – Das große Wörterbuch der deutschen Sprache [4. Aufl.]. – [Електронний ресурс]. – Mannheim : Bibliographisches Institut, 2012. – CD-ROM für Windows / Mac OS X / Linux.
15. Duden – Deutsches Universalwörterbuch [7. Aufl.]. – [Електронний ресурс]. – Mannheim : Bibliographisches Institut, 2011. – CD-ROM für Windows / Linux / Mac OS X.
16. Langenscheidt e-Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache 5.0. – [Електронний ресурс]. – München : Langenscheidt, 2009. – CD-ROM für Windows 2000 / NT / Vista / XP.
17. Lexikon der Jugendsprache [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://hehl-rhoen.de/pdf/lexikon_der_jugendsprache.pdf.
18. PONS Wörterbuch der Jugendsprache 2014. – Stuttgart : Ernst Klett, 2013. – 144 S.
19. PONS Wörterbuch der Jugendsprache 2015. – Stuttgart : Ernst Klett, 2014. – 143 S.
20. Schaffrath M. Hä?? Jugendsprache unplugged: Deutsch, Englisch, Spanisch, Französisch, Italienisch. – Berlin; München; Wien; Zürich u.a.: Langenscheidt, 2008. – 144 S.

УДК 811.111'255.4(045)

Ю. О. Попович,

Київський національний лінгвістичний університет, м. Київ

ВІДТВОРЕННЯ АЛЮЗІЇ ЯК МАРКЕРА СОЦІАЛЬНОГО СТАТУСУ ПЕРСОНАЖУ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ БРИТАНСЬКИХ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ ХІХ СТОЛІТТЯ

У статті розглядається проблема відтворення алюзії як маркера соціального статусу персонажу. Дослідження виконано в рамках антропоцентричного підходу на матеріалі українських перекладів британських художніх творів ХІХ століття, з'ясовуються труднощі її передачі, аналізуються основні стратегії її тактики, до яких вдаються перекладачі для їх подолання.

Ключові слова: переклад, алюзія, маркери соціального статусу, британські художні твори, антропоцентричний підхід.

PLAY ALLUSION AS A MARKER OF SOCIAL STATUS CHARACTERS IN UKRAINIAN TRANSLATIONS BRITISH NINETEENTH CENTURY WORK OF ART

This article gives an insight into the complex interdisciplinary notion of social status and the notion of allusion as a social status marker of a literary character. It seeks to research the main challenges in rendering allusion as a literary character's